

**UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 23 czerwca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021**

Zgodnie z art. 28 ust.5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru(art. 28 ust.10 ustawy).

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 179, poz. 1275 z późn. zm.) (data wejścia w życie – 13 października 2007 r) Aktualny status prawny obszaru określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.)

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 został wyznaczony dla ochrony następujących gatunków ptaków:

A122 *Crex crex* derkacz

A196 *Chlidonias hybrida* rybitwa białowąsa

A429 *Dendrocopos syriacus* dzięcioł białoszy

Kody zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Strzebla błotna jest gatunkiem posiadającym w sieci Natura 2000 status gatunku priorytetowego.

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony nw. ptaków, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG:

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dz.U.UE.L92.206.7, Dz.U.UE-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma DrogMost Lubelski. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,

- 4) obszar nie pokrywa się w części z obszarem Nadleśnictwa Tomaszów, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu nie uwzględnia zakresu, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Sołokiji PLB060021 poddany jest czterem podstawowym kierunkom zagrożeń potencjalnych, wynikającym z: intensyfikacji rolnictwa, sposobu prowadzenia gospodarki rolnej, zalesiania terenów otwartych, poszukiwania ropy i gazu, przeznaczania terenów pod alternatywne źródła energii, kolizji z liniami napowietrznymi, zanieczyszczenia wód, zmiany stosunków wodnych, związanych z melioracjami, presji drapieżników, pojawienia się obcych gatunków inwazyjnych oraz presji urbanizacji, wpływającej na stan i strukturę zadrzewień.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Wskazane działania ochronne mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony poprzez zachowanie siedlisk lęgowych oraz terenów żerowiskowych.

Celem istotnym z punktu widzenia ochrony ptaków zajmujących tereny łąk (derkacz) jest utrzymanie powierzchni oraz charakteru siedlisk, poprzez kontynuację gospodarki łąkarskiej bądź pastwiskowej, realizowanej w ramach programów wsparcia (programów rolnośrodowiskowych).

W przypadku rybitwy białowąsej celem jest utrzymanie siedlisk gatunku w obecnym stanie – około 30-40 ha stawów silnie zarośniętych roślinnością zanurzoną (rdestem lub rdestnicami).

Dla dzięcioła białoszyjnego istotnym będzie utrzymanie populacji na poziomie referencyjnym 10 par.

Działania, które pozwolą osiągnąć cel, w przypadku derkacza, związane będą przede wszystkim z gospodarką rolną, polegającą na utrzymaniu kośno – pastwiskowego charakteru obszarów dolinnych. Rybitwa białowąsa należy do gatunków występujących lokalnie nieregularnie, stąd niezbędna jest coroczna inwentaryzacja dogodnych miejsc gniazdowych – zwłaszcza stawów rybnych, na których gatunek ten gniazdował w obszarze. W przypadku dzięcioła białoszyjnego działań nie zaplanowano.

Zaplanowany monitoring, zostanie przeprowadzony według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i dotyczył będzie stanu ochrony przedmiotów ochrony:

- A122 derkacz – kontrolę wskaźników: liczebność i trend powierzchnia oraz struktura i funkcja
- A196 rybitwa białowąsa – kontrolę wskaźników: powierzchnia oraz struktura i funkcja
- A429 dzięcioł białoszyi – kontrolę wskaźników: liczebność i trend.

Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian zapisów w istniejących dokumentach planistycznych.

Sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WSTIII.6320.6.6.2012.PS, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do

opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu. W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono cztery spotkania dyskusyjne, które odbyły się w dniach: 25.07.2012 r. w Gminnym Domu Kultury w Jarczowie, 06.09.2012r. w Urzędzie Gminy w Lubyczy Królewskiej, 21.09.2012r. - warsztaty terenowe (stawy Gospodarstwa Rybackiego w Wierzbicy), 22.10.2012 r. w Urzędzie Gminy Bełżec.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Lubelskim, Urzędu Miasta w Tomaszowie Lubelskim, Urzędu Miasta w Lubyczy Królewskiej, Urzędów Gmin: w Tomaszowie, Jarczowie, Bełżcu, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, Nadleśnictwa Tomaszów, Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, O/Zamość, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o/Lublin, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także przedstawiciele organizacji pozarządowej (ZamTop).

Obwieszczeniem z dnia 8 października 2014r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, póź. 1227 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 roku Nr 151, póź. 1220, z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej („Dziennik Wschodni”) w dniu 8 października 2013 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych w Zamościu – w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r. oraz Urzędów Gmin: Bełżec – w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r., Jarczów - w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r., Lubycza Królewska - w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r., Tomaszów Lubelski - w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r. oraz Urzędu Miasta Tomaszów Lubelski – w dniach 8 października 2013 r. – 30 października 2013 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W trakcie konsultacji wpłynęły następujące uwagi i wnioski Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- a) usunięcie z zarządzenia zapisów dotyczących gatunków ptaków nie będących przedmiotami ochrony w obszarze – uwagę uwzględniono,
- b) umieszczenie w zarządzeniu zapisów dotyczących dokumentów planistycznych, gdyż takie wskazania pojawiły się w dokumentacji PZO – uwagę uwzględniono,
- c) należy zmienić uszczegółowienie zapisu dotyczącego działania fakultatywnego w przypadku A122 derkacza na: „użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku” – uwagę uwzględniono
- d) naniesiono niezbędne poprawki redakcyjne.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn.

zm.), uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. znak: PN-I.0522.9.2014.GK.

Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych, zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 8 tys. zł (kwota ta nie uwzględnia kosztów związanych z modyfikacją metod gospodarowania na siedliskach przyrodniczych, zlokalizowanych na terenach leśnych). Koszt z zakresu monitoringu działań ochronnych (monitoring stanu siedlisk oraz gatunków i ich siedlisk), wyniesie około 44 tys. zł.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, Nadleśnictwo Tomaszów oraz właścicieli gruntów prywatnych. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.